

รูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA WOLRD) ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
A Model for Developing Management Skills in the VUCA World Era of School
Administrators under the Primary Educational Service Area Office
in the Lower Northeastern Region 1

ศรุตดา โชติภักดีโกคิน* สมบูรณ์ ดันยะ** และ สงวนพงศ์ ชวนชม***

คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*, **, ***

Sarudar Chotbhakdibhokin* Somboon Tanya** and Sanguanpong Chuanchom***

Faculty of Education, Vongchavalitkul University*, **, ***

Corresponding author E-mail: sarudar_cho@vu.ac.th

(Received: December 7, 2024; Revised: January 13, 2025; Accepted: January 23, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการบริหารที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน 3) สร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา และ 4) ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ การวิจัยมี 4 ตอน คือ 1) ศึกษาทักษะการบริหารที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสังเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) ศึกษาระดับการมีทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 ค่าความเชื่อมั่น 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) สร้างรูปแบบและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน เป็นผู้ประเมินด้วยวิธีการจัดประชุมสนทนากลุ่ม และ 4) ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้คือแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการบริหารที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ทักษะ คือ 1) ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ 2) ทักษะด้านเทคนิค 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล 5) ทักษะการมีวิสัยทัศน์ 6) ทักษะด้านการตัดสินใจ และ 7) ทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ 2) ผู้บริหารสถานศึกษา มีทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผันอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ทักษะ และมี 1 ทักษะอยู่ในระดับมาก คือทักษะเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลทางมนุษยสัมพันธ์ และพบว่าทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับที่ควรนำมาพัฒนา ได้แก่ ทักษะความคิดรวบยอด ทักษะด้านเทคนิค และ ทักษะเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล 3) รูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย (1) หลักการและเหตุผลของรูปแบบ (2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (3) สารสำคัญของรูปแบบ มี 3 ส่วนประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ประเด็นการพัฒนา ส่วนที่ 2 กระบวนการพัฒนา ส่วนที่ 3 การประเมินผลการพัฒนา (4) การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติของรูปแบบ และ (5) เงื่อนไขสู่ความสำเร็จของรูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) รูปแบบการ

พัฒนา ทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหาร, ยุคโลกพลิกผัน, ผู้บริหารสถานศึกษา, ทักษะการบริหาร

Abstract

This research aimed to: 1) study the essential management skills of school administrators in the era of global change, 2) study the level of management skills in the era of global change, 3) develop a model for enhancing management skills in the era of global change for school administrators, and 4) evaluate the feasibility and usefulness of the model. The research consisted of four parts. Part 1 involved studying the essential management skills of school administrators through document synthesis and interviews with five experts. The research instrument was a semi-structured interview form. Part 2 examined the level of management skills of school administrators in the era of global change using a sample of 346 participants selected through multistage random sampling. The research instrument was a five-level rating scale questionnaire with Item-Objective Congruence (IOC) values ranging from 0.80 to 1.00 and an overall reliability coefficient of .99. Data were analyzed using mean and standard deviation. Part 3 focused on developing the model and evaluating its appropriateness through a focus group discussion with seven experts. Part 4 evaluated the feasibility and usefulness of the model using a sample of 50 participants selected through purposive sampling. The research instrument was a five-point rating scale evaluation form, and data were analyzed using mean and standard deviation.

The research results revealed that: The essential management skills of school administrators consisted of seven skills: (1) human relations skills, (2) technical skills, (3) summarizing skills, (4) technology and digital skills, (5) vision skills, (6) decision-making skills, and (7) analytical and synthetic thinking skills. School administrators demonstrated management skills in the era of global change at the highest level in six skill areas, while one skill—technology and digital skills in human relations—was at a high level. The three skills with the lowest mean scores, which should be further developed, were summarizing skills, technical skills, and technology and digital skills. The management skills development model for school administrators in the era of global change consisted of: (1) principles and rationale of the model, (2) objectives of the model, (3) essential elements of the model, comprising three components—Part 1: development issues, Part 2: development process, and Part 3: evaluation of development outcomes, (4) implementation of the model, and (5) conditions for the success of the model. The model was evaluated as highly appropriate. The model for developing management skills in the era of global change for school administrators was found to be highly feasible and useful.

.Keywords: Model for Developing, Changing World Era, School Administrators, Management Skill

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลกผ่านกระแสโลกาภิวัตน์ และการพัฒนาทางเทคโนโลยี ส่งผลให้ทุกองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานขององค์กรตามสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ได้ส่งผลกระทบต่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน เกิดวิกฤตการณ์ในบริษัทที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงจากความปกติเดิมสู่ ความปกติใหม่เสมอ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เกิดขึ้นใน 2 มิติหลัก ได้แก่ มิติทางสังคมและมิติทางเทคโนโลยี ซึ่งไม่อาจกล่าวอย่างชัดเจนได้ว่า การเปลี่ยนแปลงในมิติใดเกิดขึ้นก่อนจึงเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอีกมิติหนึ่งตามมา เมื่อโลกยุคใหม่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วมากขึ้น ผลกระทบก็ยิ่งทวีความรุนแรง (สุพริศร์ สุวรรณิก, 2563) ไม่เพียงมีผลต่อการตัดสินใจของผู้นำองค์กรในการใช้กลยุทธ์เอาชนะปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ แล้ว แต่ยังมีผลต่อสภาพจิตใจของ บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ที่ต้องทำงานในโลกแห่งความสับสน จึงเกิดแนวคิด BANI World ซึ่งเป็นแนวคิดที่ขยายความเพิ่มเติมของ (VUCA World) เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการ รับมือกับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเฉพาะเจาะจงยิ่งกว่าเดิมทั้งในมิติด้านกายภาพองค์กรและความรู้สึกอารมณ์ของบุคลากรในองค์กรด้วย (จิราเจต วิเศษตอนหวาย, 2565) ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันจึงจำเป็นต้องมีทักษะและกระบวนการบริหารสถานศึกษา เพื่อขับเคลื่อนองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาที่จะต้องผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันบนเวทีโลก และเตรียมความพร้อมประชากรวัยเรียนให้มีทักษะเพื่อการดำรงชีวิต ในโลกยุคพลิกผัน 3 ด้าน คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ เพื่อความสำเร็จทั้งด้านการงานและการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต เน้นการเตรียมความพร้อม เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ยุกระดับศักยภาพทักษะและสมรรถนะแรงงานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561) และสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ตั้งเป้าหมายให้มีการพัฒนาศักยภาพของคนไทยโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัยสร้างคนให้มีศักยภาพและทักษะของคนในโลกอนาคต ผ่านการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากมีบทบาทสำคัญใน การรับผิดชอบต่อความสำเร็จขององค์กร ดังนั้นผู้นำทางการศึกษาต้องมีความรู้ความสามารถ และ ทักษะต่าง ๆ ที่จะนำพาให้หน่วยงานหรือองค์กรทางการศึกษามุ่งไปสู่ความสำเร็จ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างมีคุณภาพ

ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร จึงเป็นกลไกและเป็นตัวแปรที่สำคัญในด้านจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและเกิดผลลัพธ์จากการบริหารสถานศึกษา เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้ต้องอาศัยทักษะหลากหลายด้านในการบริหารจัดการการศึกษา โดยเฉพาะทักษะด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ สำหรับนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารการศึกษา (จักรกฤษณ์ สิริริน, 2562) เพื่อให้ระบบบริหารการศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลง เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข นอกจากนี้สถานศึกษา ยังต้องจัดให้มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับโลกยุคดิจิทัลและโลกอนาคต (ขวัญภา อุนหกันต์, 2562)

ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่องสาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (2556) กำหนดสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา 2 ส่วน คือ สมรรถนะหลัก (Core Competencies) ประกอบด้วย 3 สมรรถนะ คือ สมรรถนะด้านที่หนึ่ง ภาวะผู้นำการเรียนรู้ สมรรถนะด้านที่ 2 ภาวะผู้นำทางการคิดและการปฏิบัติ และสมรรถนะที่ 3 ภาวะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงสู่เป้าหมายที่ท้าทาย และสมรรถนะในงาน (Functional Competencies) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ สมรรถนะหลักที่ 1) การคิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม สมรรถนะหลักที่ 2) ความสามารถด้านการบริหารจัดการ สมรรถนะหลักที่ 3) ด้านผู้นำทางวิชาการสมรรถนะหลักที่ 4) ความเป็นเลิศส่วนบุคคล และสมรรถนะหลักที่ 5) การมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากมาตรฐานสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะและประสบการณ์การบริหารสถานศึกษาที่จำเป็นต่อการบริหารสถานศึกษา และควรได้รับการพัฒนาสมรรถนะที่สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ 2567 ข้อที่ 5 การส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครูบุคลากรทางการศึกษาและบุคลากร โดยการส่งเสริมสนับสนุนดำเนินการพัฒนาสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัลตามกรอบระดับสมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency) โดยการ Re-skill Up-Skill และ New Skill เพื่อให้มีทักษะและสมรรถนะการบริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา เช่น ทักษะการสื่อสารทักษะการใช้และการพัฒนาจุดเด่นจุดด้อยของตนเองและบุคลากร เพื่อให้เกิดการทำงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง ทักษะการใช้ดิจิทัล และเทคโนโลยี ที่มีความจำเป็นต่อการประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน เป็นต้น

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยตระหนักและเห็นความสำคัญว่าการบริหารสถานศึกษา มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ รวมถึงทักษะการบริหารสถานศึกษาที่จำเป็นของผู้บริหารในยุคโลกพลิกผัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้ เกิดคุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ในบริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโลกพลิกผัน ให้สามารถนำไปประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
- 2.2 เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
- 2.3 เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
- 2.4 เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ตอนที่ 1 การศึกษาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ผู้วิจัยดำเนินการ 2 ขั้นตอนดังนี้

3.1.1 ทำการศึกษาทักษะที่จำเป็นกับการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และสังเคราะห์ทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 ทำการสัมภาษณ์เพื่อยืนยันทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจงตามหลักเกณฑ์คุณสมบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

3.1.2.1 เป็นผู้บริหารสถานศึกษามีผลการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบในการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ (Best Practice)

3.1.2.2 เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารการศึกษา 5 ปีขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพื่อสัมภาษณ์ความเกี่ยวข้องของ ทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.2 ตอนที่ 2 ศึกษาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาระดับทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

3.2.1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 3,815 คน ประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา 1,359 คน ชัยภูมิ 720 คน บุรีรัมย์ 908 คน และสุรินทร์ 828 คน

3.2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปีการศึกษา 2566 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน Krejcie & Morgan (1970 อ้างถึงใน ละเอียด ศิลาน้อย, 2562) จำนวน 346 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi stage Random Sampling)

3.2.1.3 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) ระหว่าง 0.80 -1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้วิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.99 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 692 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามกลับคืน 606 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.57 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.3 ตอนที่ 3 การสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาที่ได้จากตอนที่ 2 มาจัดทำ (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 และศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบตามองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) สาระสำคัญของรูปแบบ 4) การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และ 5) เงื่อนไขสู่ความสำเร็จของรูปแบบ โดยเลือกทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนา 3 ลำดับสุดท้าย ด้วยการออกแบบเป็นกิจกรรมและโครงการสำหรับการพัฒนา ซึ่งกำหนดไว้ในองค์ประกอบด้านสาระสำคัญของรูปแบบ ประกอบด้วย ทักษะเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะด้านเทคนิค และทักษะความคิดรวบยอด และจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิตามหลักเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนดจำนวน 7 คน เพื่อตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะในการปรับแก้ไขรูปแบบให้มี

ความสมบูรณ์เหมาะสมมากยิ่งขึ้น และประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ และใช้แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.4 ตอนที่ 4 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 50 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์แบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองและได้รับการตอบกลับ 50 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยทำการสังเคราะห์ทักษะการบริหารที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ทั้งสิ้น 7 ทักษะ ประกอบด้วย 1) ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ 2) ทักษะด้านเทคนิค 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล 5) ทักษะด้านวิสัยทัศน์ 6) ทักษะด้านการตัดสินใจ และ 7) ทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ และทำการสัมภาษณ์เพื่อยืนยันทักษะความจำเป็นของทักษะจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พบว่า ทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ทั้ง 7 ทักษะ เป็นทักษะการบริหารที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา

4.2 ผลการศึกษาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ตามเกณฑ์ระดับคุณภาพที่กำหนด โดยแยกตามองค์ประกอบทั้ง 7 ทักษะ และนำเสนอในภาพรวมตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ทักษะการบริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์	4.70	0.48	มากที่สุด	1
2. ทักษะด้านเทคนิค	4.53	0.56	มากที่สุด	6
3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.54	0.56	มากที่สุด	5
4. ทักษะเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล	4.46	0.61	มาก	7
5. ทักษะการมีวิสัยทัศน์	4.62	0.53	มากที่สุด	2
6. ทักษะด้านการตัดสินใจ	4.56	0.56	มากที่สุด	4
7. ทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์	4.58	0.55	มากที่สุด	3
รวม	4.57	0.56	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 ทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามทักษะ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ทักษะ ระดับมาก 1 ทักษะ คือทักษะเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล โดยทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะการมีวิสัยทัศน์ ทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ ทักษะ

ด้านการตัดสินใจ ทักษะความคิดรวบยอด ทักษะด้านเทคนิค และทักษะเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

4.3 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษาจากตอนที่ 2 โดย การเลือก 3 ทักษะที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเลือกข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับสุดท้ายของแต่ละทักษะกำหนดเป็นกิจกรรมการพัฒนาทักษะการบริหาร ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านความคิดรวบยอด และ 3) ทักษะเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล แล้วจัดทำรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ประกอบด้วยองค์ประกอบของรูปแบบดังนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) สารสำคัญของรูปแบบ มี 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ประเด็นการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนที่ 2 กระบวนการ พัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนที่ 3 การประเมินผลเพื่อการพัฒนาประกอบด้วยการประเมินระหว่างการพัฒนา และหลังการพัฒนาตามกรอบตัวชี้วัดที่กำหนดสถานศึกษา 4) การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และ 5) เงื่อนไขสู่ความสำเร็จของรูปแบบ

4.4 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 พบว่ารูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

รูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หลักการเหตุและเหตุผล	5.00	0.00	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
3. สารสำคัญของรูปแบบ	4.93	0.07	มากที่สุด
3.1 ส่วนที่ 1 ประเด็นการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา	4.86	0.38	มากที่สุด
3.2 ส่วนที่ 2 กระบวนการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา	4.94	0.01	มากที่สุด
3.2.1 กระบวนการพัฒนาระดับองค์กร	4.98	0.21	มากที่สุด
3.2.2 กระบวนการพัฒนาระดับบุคคล	4.89	0.23	มากที่สุด
3.3 ส่วนที่ 3 การประเมินผลเพื่อการพัฒนาประกอบด้วยการประเมิน ระหว่างการพัฒนา และหลังการพัฒนาตามกรอบตัวชี้วัดที่กำหนด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ	5.00	0.00	มากที่สุด
4.1 การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติระดับองค์กร	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4.2 การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติระดับบุคคล	5.00	0.00	มากที่สุด
5. เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.99	0.03	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่ารูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยระดับความเหมาะสมสูงสุด 4 อันดับแรก ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และเงื่อนไขความสำเร็จ รองลงมา ได้แก่ สาระสำคัญของรูปแบบ ตามลำดับ

4.5 ผลการประเมินความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 การประเมินความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ของรูปแบบนี้เป็นผลที่ได้จากการประเมินของ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 50 แห่ง โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

รูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หลักการเหตุและเหตุผล	4.98	0.14	มากที่สุด	4.98	0.14	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3. สาระสำคัญของรูปแบบ	4.97	0.03	มากที่สุด	4.99	0.02	มากที่สุด
3.1 ส่วนที่ 1 ประเด็นการพัฒนาทักษะการบริหารในยุค โลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา	4.95	0.04	มากที่สุด	4.97	0.02	มากที่สุด
3.2 ส่วนที่ 2 กระบวนการพัฒนาทักษะการบริหารในยุค โลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา	4.96	0.01	มากที่สุด	4.99	0.01	มากที่สุด
3.2.1 กระบวนการพัฒนาระดับองค์กร	4.97	0.04	มากที่สุด	4.99	0.02	มากที่สุด
3.2.2 กระบวนการพัฒนาระดับบุคคล	4.95	0.03	มากที่สุด	4.98	0.03	มากที่สุด
3.3 ส่วนที่ 3 การประเมินผลเพื่อการพัฒนา ประกอบด้วยการประเมินระหว่างพัฒนาและหลัง การพัฒนา	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4. การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ	4.97	0.01	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4.1 การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติระดับองค์กร	4.96	0.05	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติระดับบุคคล	4.97	0.03	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5. เงื่อนไขความสำเร็จ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.99	0.02	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่ารูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 ด้าน ได้แก่ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ และเงื่อนไขสู่ รองลงมาคือค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือด้านสาระสำคัญของรูปแบบ และการนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ ด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบทุกองค์ประกอบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ด้าน ได้แก่ วัตถุประสงค์ การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ รองลงมา คือ สาระสำคัญของรูปแบบ และหลักการและเหตุผล ตามลำดับ

5. สรุปผลและอภิปรายผล

จากการศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 นำมาสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

5.1 การยืนยันทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ทั้ง 7 ทักษะ ประกอบด้วย 1) ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ 2) ทักษะด้านเทคนิค 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล 5) ทักษะการมีวิสัยทัศน์ 6) ทักษะด้านการตัดสินใจ และ 7) ทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ ได้รับการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ว่าเป็นทักษะที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา และได้มีความเห็นว่าทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล มีความจำต้องได้รับการพัฒนามากที่สุด อาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ส่งผลให้การเข้าถึงและการนำไปใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาบางท่านอาจยังขาดความรู้ ความสามารถในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษา สอดคล้องกับ ทินกร เผ่าก้นทะ และ กัลยา เมธีวีรวงศ์ (2565) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเป็นความท้าทายอย่างมากในการบริหารสถานศึกษาท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงและความเป็นพลวัตของโลกที่ไม่สามารถหยุดยั้งได้ การศึกษาต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับกระแสของการเปลี่ยนแปลง การจัดการความรู้ในสถานศึกษายุคดิจิทัลและการทำงานเป็นเครือข่ายร่วมไปถึงการยอมรับเทคโนโลยีนวัตกรรมการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำความเข้าใจ พัฒนาตนเองให้พร้อมต่อเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบดิจิทัล นำมาใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนองค์กรทางการศึกษาและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อตอบสนองต่อการศึกษาในอนาคต รวมไปถึงพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่จะเติบโตเป็นกำลังสำคัญของประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการพัฒนาทักษะเทคนิควิธีการบริหารถ่ายทอดองค์ความรู้ และการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีช่วงวัยที่ต่างกันอาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วทำให้เกิดช่องว่างระหว่างช่วงวัย (Generation Gap) โดยเฉพาะระหว่างกลุ่มคนที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2489 – 2507 (Baby Boomer) คือผู้คน

ที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2508 - 2523 (Generation X) และ กลุ่มคนที่เกิดในช่วงพ.ศ. 2523 - 2540 (Generation Y) กับกลุ่มคนที่เกิดช่วงปี พ.ศ. 2538 - 2555 (Generation Z) และ กลุ่มคนที่เกิดช่วงปี พ.ศ. 2553 - 2567 (Generation Alpha) ซึ่งมีพฤติกรรมความคิดและความเชื่อที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง (TCDC, 2020) ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีเทคนิคการบริหารสถานศึกษา ที่แสดงถึงแนวทางการทำงานร่วมกันของบุคลากรในองค์กรที่มีความแตกต่างระหว่างช่วงวัยเพื่อการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

5.2 ผลการศึกษาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ทักษะ และมี 1 ทักษะอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และพบว่าทักษะทางมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์ในการบริหารงานสถานศึกษารวมถึงการมีศาสตร์และศิลป์ในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษา บรรลุเป้าหมายขององค์กรที่ตั้งไว้ซึ่งกระบวนการทำงานของผู้บริหารเป็นทักษะที่ผู้บริหารควรมีความชำนาญ และปรากฏชัดเจนจากงานบุคคลในที่งาน คือ ความรู้ วิธีการ เทคนิคเครื่องมือเพื่อการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้พบว่าทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับสุดท้าย ได้แก่ ทักษะความคิดรวบยอด ทักษะด้านเทคนิค และ ทักษะเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล อาจเป็นเพราะการพัฒนาของเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลอย่างรวดเร็วส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการนำไปใช้ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการบริหารสถานศึกษาโดยการนำเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษาสถานศึกษา สอดคล้องกับ ภัทรา จรรยาธรรม (2564) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพราะผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสูงสุดในการขับเคลื่อนให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุกมิติ จากผลการศึกษาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน ของผู้บริหารสถานศึกษา สรุปได้ว่าทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผันที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา ควรได้รับการพัฒนาประกอบด้วย 3 ทักษะ ดังนี้

5.2.1 ทักษะด้านเทคนิค พบว่าเทคนิคการบริหารเวลา การบริหารกิจกรรมและการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมตรงตามสถานการณ์และกิจกรรมนั้นๆ ด้านทักษะเทคนิคการถ่ายทอดเทคนิควิธีการเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานและนิเทศติดตามผลการดำเนินงานของผู้ใต้บังคับบัญชาได้ อยู่ในระดับต่ำที่สุด อาจเป็นเพราะผู้บริหารยังขาดประสบการณ์บริหารสถานศึกษาในส่วนของเทคนิควิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคนิควิธีการบริหารเวลา และไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้เทคนิควิธีการบริหารมาใช้ในการจัดโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาสถานศึกษา) สอดคล้องกับ อิศรา หาญรักษ์ และคณะ (2564) อธิบายว่า ทักษะด้านเทคนิคเป็นความสามารถในการใช้ความรู้ วิธีการเทคนิค และเครื่องมือ ที่จำเป็นเพื่อผลสำเร็จของงานที่ได้มาจากประสบการณ์การศึกษาและการฝึกอบรมให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สะท้อนให้เห็นว่าทักษะด้านเทคนิคนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะให้มีความรู้ความสามารถและเกิดสมรรถนะ แก่ตนเองเพื่อให้เกิดกระบวนการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.2 ทักษะด้านความคิดรวบยอด ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการใช้ทักษะด้านความคิดรวบยอด ในการวางแผนบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พรทวีณัฏฐ์ ไกรบำรุง (2564) กล่าวว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงความรู้ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ มองภาพรวมการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความสามารถในการจัดระเบียบพิธีการและจัดกิจกรรมของสถานศึกษาได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์

รวมถึงการถ่ายทอดแนวคิดการบริหารจัดการตามสถานการณ์และร่วมกำหนดแนวคิดวิธีการในการจัดการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์กับผู้ได้บังคับบัญชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกำหนดวิธีการในการจัดระเบียบแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์แนวคิดวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับต่ำที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษารวมถึงการแก้ปัญหาต่าง ๆ ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหา มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและประเมินสถานการณ์ก่อนการตัดสินใจสั่งการ สอดคล้องกับ ญัฐพร ใจสามารถ และคณะ (2566) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถในการกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์การทำงานให้สอดคล้องกับภารกิจของสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาควรสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษาก่อนกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ ชี้แจงแผนการดำเนินงานให้ครูและบุคลากรเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง กำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

5.2.3 ทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับมากอาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 มีนโยบายด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษาโดยการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างทั่วถึง (สำนักงานงานศึกษาธิการภาค 13, 2564) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงได้มีการนำทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้าทันเทคโนโลยีตามนโยบาย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายชุมชนรูปแบบออนไลน์ร่วมกับสถานศึกษาเครือข่าย และหน่วยงานอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด แสดงว่าผู้บริหารมีความสามารถสร้างเครือข่ายสถานศึกษาระหว่างหน่วยงานอื่น โดยการสื่อสารผ่านรูปแบบแพลตฟอร์มออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งสัมพันธ์กับทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ที่อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ เจริญ ภูวิจิตร (2565) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรมีสมรรถนะในการทำงานเป็นทีม (Competency in Team Working) ความสำเร็จจะมาจากการทำงานร่วมกันเป็นทีม ผู้บริหารอาจไม่จำเป็นต้องรู้ในทุกอย่าง แต่มีความสามารถในการสร้างความร่วมมือ และเรียนรู้ที่จะทำงานผ่านทางบุคคลอื่นหรือทีมได้ อย่างไรก็ตามในส่วนความสามารถด้านการใช้สื่ออุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัล ในการบริหารงานในสถานศึกษาได้อย่างคล่องแคล่วของผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษายังมีความสามารถในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อวางแผนการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาให้สาธารณชนรับทราบได้อย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับต่ำสุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะการบริหารด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น โดยการพัฒนาตนเองให้มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันทั่วทั้งในยุคสมัยปัจจุบัน สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) กล่าวว่าการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) เป็นทักษะความรู้ความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยี ประกอบไปด้วยทักษะการเรียนรู้ด้านสารสนเทศ (Data Literacy) ทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Literacy) ทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับสื่อ (Media Literacy) ซึ่งทักษะเหล่านี้ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโลกพลิกผันจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับ FUTURISTNIDA (2020) กล่าวว่าทักษะที่ผู้นำควรมีความสามารถในการเรียนรู้ และการนำไปใช้ให้เร็วเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ ผู้นำส่วนใหญ่มักจะ ยึดติดอยู่กับวิธีการแบบเดิม ๆ เพราะรู้สึกปลอดภัยกว่า หากแต่การตั้งคำถามกับสิ่งที่มีอยู่ มองหาวิธีที่แตกต่าง รวมถึงกล้าที่จะทดลองอะไรใหม่ ๆ ล้วนเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้องค์กรพัฒนาและอยู่รอดในยุคการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้ทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการบริหารสถานศึกษาต่อไป

5.3 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ผู้วิจัยได้รูปแบบการพัฒนา โดยองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) สารสำคัญของรูปแบบ มี 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ประเด็นการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนที่ 2 กระบวนการ พัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนที่ 3 การประเมินผลการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา 4) การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และ 5) เงื่อนไขสู่ความสำเร็จของรูปแบบ และมีผลการ ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยภาพรวม พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด องค์ประกอบของรูปแบบที่มี ระดับความเหมาะสมสูงสุด 4 อันดับแรก ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และเงื่อนไข สู่ความสำเร็จ รองลงมาได้แก่ สารสำคัญของรูปแบบ ตามลำดับ อาจเป็นเพราะผู้วิจัยศึกษาได้ทำการค้นคว้าเอกสารงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผันที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา รูปแบบ และการพัฒนารูปแบบเพื่อให้ได้ ทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผันที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำผลที่ได้จากตอนที่ 2 ด้วยวิธีการศึกษาทักษะการ บริหารรายด้านและรายข้อแล้วนำข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 ลำดับสุดท้ายเป็นแนวทางการพัฒนา และเมื่อกร่างรูปแบบเสร็จสิ้น แล้วทำการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน โดยสรุปความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ในการ ปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากขึ้นจึงทำให้ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาพรหม วรวิทย์ (พุทธศรี) (2564) พบว่ารูปแบบการพัฒนาก้าวหน้าตามหลักสังฆวิสัย ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเขต 11 มีองค์ประกอบ คือ หลักการ และเหตุผลของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ สารสำคัญและการดำเนินการพัฒนา แนวทางการนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ ของรูปแบบโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และพบว่าองค์ประกอบของรูปแบบด้านสารสำคัญของรูปแบบ ส่วน ที่ 1 ประเด็นการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ทักษะ คือ 1) ทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล 2) ทักษะด้านเทคนิควิธีการ และ 3) ทักษะความคิดรวบยอด สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ (2564) ได้จัดกลุ่มทักษะแห่งอนาคต 23 ทักษะที่จำเป็นสำหรับช่วงวัยแรงงาน (อายุ 15-59 ปี) รองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งจัดเป็น 6 กลุ่ม 23 ทักษะ เพื่อเตรียม การพัฒนาคุณภาพคนไทย ทุกช่วงวัย รองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Disruption) ของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้ง 3 ทักษะมีความสอดคล้องกับกลุ่ม ทักษะแห่งอนาคต ดังนี้ (1) ทักษะเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล สอดคล้องกับ กลุ่มทักษะทางเทคโนโลยี ด้านความเข้าใจและการ ใช้งานดิจิทัล (Digital Literacy) สะท้อนให้เห็นว่าทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล มีความจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องได้รับการพัฒนา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการใช้งานดิจิทัลในการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและทันต่อยุค ดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงไป (2) ทักษะด้านเทคนิค สอดคล้องกับกลุ่มทักษะทางอารมณ์และสังคม ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaborative Skills) การปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Cross-cultural Competence) การเข้าใจผู้อื่น (Empathy) และการสร้างความสัมพันธ์ (Relationship Building) ความสอดคล้องดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ต้องมีความพร้อมในการปรับตัวเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และ ควรได้รับการพัฒนาทักษะด้านเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการทำงานอย่างมีส่วนร่วม เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลในองค์กร ที่มีแตกต่างระหว่างบุคคล และ (3) ทักษะความคิดรวบยอด สอดคล้องกับกลุ่มทักษะทางปัญญา ด้านการคิดอย่างมี วิจารณญาณ (Critical Thinking) การคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative Thinking) และการแก้ปัญหา (Problem-solving) ความ สอดคล้องของทักษะความคิดรวบยอด แสดงว่าทักษะการคิดรวบยอดเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และควร ได้รับการพัฒนาด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดเชิงสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหา เพื่อให้นำทักษะความคิดรวบยอดไป ประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากความสอดคล้องระหว่างทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน

(VUCA World) ที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา กับทักษะแห่งอนาคต ข้างต้น สะท้อนให้เห็นทักษะการบริหารสถานศึกษาทั้ง 3 ทักษะ มีความจำเป็นต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ซึ่งรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการบริหาร โดยมียุทธศาสตร์ประกอบด้าน สำคัญของรูปแบบที่ได้ออกแบบ เป็น 3 ส่วนการพัฒนาที่มีโครงการและกิจกรรมการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) มีโครงการและกิจกรรมการพัฒนาที่ครอบคลุมทั้ง 3 ทักษะ เหมาะสมกับการใช้เป็นแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ให้มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อสถานศึกษา

5.4 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1 พบว่ามีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ารูปแบบมีความสัมพันธ์กันอย่างไรมีโครงสร้างของตัวแปรที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้และสามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกตและหาข้อสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ และพบว่าองค์ประกอบของรูปแบบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 ด้าน ได้แก่ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ อธิบายได้ว่ารูปแบบนี้มีวัตถุประสงค์ที่มุ่งพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน ของผู้บริหารสถานศึกษา 3 ทักษะ ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล 2) ทักษะเทคนิควิธีการ และ 3) ทักษะความคิดรวบยอด เพื่อพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถในการนำทักษะไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีเงื่อนไขของความสำเร็จเป็นกุญแจสำคัญที่กำหนดทิศทางการพัฒนาทักษะให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ สอดคล้องกับ พรปวีณ์ ไกรบำรุง (2564) พบว่าความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ครุปรกรณ์ ละเอียดอ่อน (2566) พบว่ามีการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารงานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของผู้บริหารในมหาวิทยาลัยราชภัฏอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีระดับทักษะการบริหารที่สูงขึ้นและประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย รวมถึงสามารถเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 ผลการวิจัยพบว่าทักษะเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะด้านเทคนิค และทักษะความคิดรวบยอด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 สามารถนำไปวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับขีดความสามารถของบุคลากรในสังกัดให้มีทักษะการบริหารสูงขึ้น

6.1.2 ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำผลวิจัยผลการวิจัยความเป็นประโยชน์ของรูปแบบด้านกระบวนการพัฒนาในระดับองค์กร และระดับบุคคลไปกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผันที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

6.1.3 ผู้บริหารระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ควรนำกรอบการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคโลกพลิกผัน

3 ทักษะ ประกอบด้วย 1) ทักษะเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล 2) ทักษะด้านเทคนิควิธีการ 3) ทักษะความคิดรวบยอด ไปเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรม หรือโครงการสำหรับพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมหรือบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เพื่อพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสม

6.1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ได้พัฒนาทักษะการบริหารทั้ง 3 ทักษะ โดยใช้กิจกรรมการพัฒนาในส่วนที่ 2 กระบวนการพัฒนาระดับบุคคล เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยการนำทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ไปประยุกต์หรือพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมหรือบริบทของตนเอง รวมถึงการสนับสนุนงบประมาณไปยังสถานศึกษา

6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรศึกษาวิจัยหลักสูตรฝึกอบรมในการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานของบุคลากร

6.2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

6.2.3 ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World) ของผู้บริหารสถานศึกษา ในหน่วยงานอื่น เช่น สถานศึกษาเอกชน สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นต้น

7. เอกสารอ้างอิง

ขวัญภา อุนหพันธ์. (2562). เอกภาพและความหลากหลายกับนโยบายเพื่อการพัฒนาการศึกษา. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 10(1), 1047-1056. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EdAd/article/view/241441/164065>

ครูปรณัฏ ละเอียดอ่อน. (2566). *รูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหาร งานวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของผู้บริหารในมหาวิทยาลัยราชภัฏ [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]*. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

จักรกฤษณ์ สิริริน. (2562). *Innovation Management ดิดิ่กสถานศึกษาสู่ยุค 5.0*. <http://www.salika.co/2019/09/05/Innovation-Management-educational-5-0-era/>

เจริญ ภู่วิจิตร. (2565). *ภาวะผู้นำทางการศึกษาโลกยุคผันผวน (Educational Leadership in VUCA World)*. <https://www.nidtep.go.th/2017/publish/doc/20220906-1.pdf>

จิราเจต วิเศษดอนหวาย. (2565). *ลาก่อน VUCA มาแล้ว BANI : ชวน ผอ. ปรับตัวและโรงเรียนให้ทันการเปลี่ยนแปลง*. <https://www.educathai.com/knowledge/articles/652>

ณัฐพร ใจสามารถ, สุนิสา วงศ์อารีย์ และนวัตร หอมสิน. (2566). แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*. 10(4), 325-338. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND/article/view/268668/178228>

ทินกร เผ่ากันทะ และกัลยารัตน์ เมธีวีรวงศ์. (2565). แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารสถานศึกษาแห่งประเทศไทย*. 4(2), 37-45. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JAPDEAT/article/view/252246/177999>

ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา. (2556,17 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 130 ตอนพิเศษ 156 ง. หน้า 43-54.

- พรปวีณ์ ไกรบำรุง. (2564). รูปแบบการพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- พระมหาวรุตม์ วรุตตมเมธี. (พุทธศั.) (2564). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักสัจพจน์ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเขต 11 [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- ภัทรา จรรยาธรรม. (2564). การบริหารสถานศึกษาเอกชนในยุคดิจิทัล [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ละเอียด ศิลาณ้อย. (2562). วิธีวิทยาการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยเชิงปริมาณเชิงสำรวจและเชิงทดลอง. บางกอกบลูพรีน.
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 13. (2564). การพัฒนารูปแบบการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานการศึกษาภาค 13. สำนักงานงานศึกษาธิการภาค 13.
- สุพริศร์ สุวรรณิก. (2563). ไซปรีตเงินเพื่อโลกในยุคก่อนและหลังโควิด-19. ไทยรัฐออนไลน์. <https://www.thairath.co.th/news/business/1878016>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). ทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) เพื่อเตรียมการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย รองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Disruption) ของโลกศตวรรษที่ 21 : ผลการศึกษาและแนวทางการส่งเสริม. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561) ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ฉบับย่อ. สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อิศรา หาญรักษ์, ไชยส ภาวะบุตร และชรินดา พิมพ์บุตร. (2564). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครพนม. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 9(35), 277-288. <https://jeal.snru.ac.th/ArticleViewFile?ArticleID=955&FileArticle=955-ArticleTextFile-20210701162138.pdf>
- FUTURISTNIDA. (2020). 3 ทักษะผู้นำที่ต้องปรับในยุค VUCA World. <https://shorturl.at/9jLq5>
- TCDC. (2020). Trend 2021: Reform this Moment. <https://web.tcdc.or.th/th/Publication/Detail/Trend-2021-Reform-this-Moment>